

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Sklepa o upravljanju s tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice obsega:

- Sklep o upravljanju s tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 135/06 z dne 21. 12. 2006),
- Sklep o dopolnitvi Sklepa o upravljanju s tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 28/07 z dne 29. 3. 2007),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o upravljanju s tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 104/07 z dne 16. 11. 2007).

SKLEP

o upravljanju s tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice

(neuradno prečiščeno besedilo št. 2)

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1.1. Vsebina sklepa in opredelitve pojmov

1. člen (Vsebina sklepa)

(1) Ta sklep določa pravila v zvezi z upravljanjem s tveganji v bankah in hranilnicah (v nadaljevanju: bankah), in sicer glede:

- (a) organizacijskih zahtev in obravnave tveganj,
- (b) sistema upravljanja,
- (c) procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala.

(2) Kadar se ta sklep sklicuje na določbe drugih predpisov, se te določbe uporabljajo v njihovem vsakokrat veljavnem besedilu.

2. člen (Opredelitve pojmov)

(1) Pojmi, uporabljeni v tem sklepu, imajo enak pomen kot v določbah Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 131/06; v nadaljevanju: ZBan-1), kot na primer:

- (a) družba za upravljanje v 5. členu,
- (b) nadrejena banka v prvem odstavku 26. člena,
- (c) nadrejeni finančni holding v drugem odstavku 26. člena,
- (d) upravljanje s tveganji v 108. členu,
- (e) kreditno tveganje v 109. členu,
- (f) tržna tveganja v 111. členu,
- (g) operativno tveganje v 112. členu,

- (h) izvorna banka je izvorna oseba iz šestega odstavka 120. člena,
- (i) likvidnostna pozicija v prvem odstavku 184. člena,
- (j) tveganje koncentracije v 188. členu,
- (k) tveganja, povezana z listinjenjem, v 189. členu.

(2) Ne glede na točko (e) prvega odstavka tega člena za namen tega sklepa kreditno tveganje vključuje tveganje koncentracije, tveganja, povezana z listinjenjem, in deželno tveganje.

- (3) Za namen tega sklepa veljajo naslednje opredelitve pojmov:
- (a) "profil tveganosti banke" je dokumentiran in kategoriziran zbir kvantitativnih in/ali kvalitativnih ocen merljivih in nemerljivih tveganj, ki jih banka prevzema v okviru svojega poslovanja ter ostalih primernih dejavnikov;
 - (b) "uprava" je uprava v dvotirnem sistemu upravljanja banke oziroma so izvršni direktorji upravnega odbora v enotirnem sistemu upravljanja banke;
 - (c) "višje vodstvo" je vodstvena raven, ki je neposredno podrejena upravi banke in odgovorna za sprejemanje tekočih poslovno-operativnih odločitev v zvezi s poslovanjem banke, za upravljanje s tveganji ter izvajanje odločitev, ki jih sprejme uprava banke;
 - (d) "deželno tveganje" je tveganje nastanka izgube v primeru mednarodnega kreditiranja, ki je povezano z ekonomskim, socialnim in političnim okoljem dolžnikove države. Posebna oblika deželnega tveganja je transferno tveganje, ki obstaja, kadar dolžnikova obveznost ni nominirana v lokalni valuti;
 - (e) "obrestno tveganje" je tveganje nastanka izgube zaradi neugodnih sprememb obrestnih mer v bančni knjigi;
 - (f) "likvidnostno tveganje" je tveganje nastanka izgube, ko banka ni sposobna poravnati vseh dospelih obveznosti oziroma ko je banka zaradi nezmožnosti zagotavljanja zadostnih sredstev za poravnavo obveznosti ob dospelosti prisiljena zagotavljati potrebna sredstva s pomembno višjimi stroški od običajnih;
 - (g) "tveganje ugleda" je tveganje nastanka izgube zaradi negativne podobe, ki jo imajo o banki njeni komitenti, poslovni partnerji, lastniki in investitorji ali nadzorniki;
 - (h) "strateško tveganje" je tveganje nastanka izgube zaradi nepravilnih poslovnih odločitev banke, neustreznega izvajanja sprejetih odločitev ter premajhne odzivnosti banke na spremembe poslovnega okolja;
 - (i) "kapitalsko tveganje" se nanaša na neustrezno sestavo kapitala glede na obseg in način poslovanja ali na težave, s katerimi se sooča banka pri pridobivanju svežega kapitala, še posebno ob potrebi po hitrem povečanju kapitala ali ob neugodnih pogojih;
 - (j) "tveganje dobičkonosnosti" se nanaša na neustrezno sestavo oziroma razpršenost prihodkov ali na nesposobnost banke, da zagotavlja zadostno in stalno raven dobičkonosnosti.

3. člen

(Ukrepi banke za uskladitev z zahtevami tega sklepa)

- (1) Banka mora vzpostaviti in uresničevati primerne, učinkovite in celostne:
- (a) strategije prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji,
 - (b) politike prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji.
- (2) Strategije prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji iz točke (a) prvega odstavka tega člena so dokument ali zbir dokumentov, ki vključujejo najmanj:
- (a) cilje in splošna načela oziroma usmeritve za prevzemanje tveganj in upravljanje s tveganji,
 - (b) pristop k upravljanju s posameznimi tveganji,
 - (c) pristop k izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala,

- (d) oris načrtov glede pomembnih poslovnih dejavnosti ter opis morebitnih načrtovanih sprememb v poslovni strategiji banke.

Te strategije morajo izražati temeljni odnos banke do tveganj, ki jih prevzema v okviru svojega poslovanja, zaradi preprečevanja kakršnih koli nedoslednosti, nejasnosti in neuravnoteženosti pri njihovem upravljanju.

(3) Politike prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji iz točke (b) prvega odstavka tega člena so dokument ali zbir dokumentov, ki vključujejo najmanj:

- (a) metodologijo za ocenjevanje sposobnosti prevzemanja tveganj iz drugega odstavka 6. člena tega sklepa,
- (b) organizacijska pravila izvajanja procesa upravljanja s tveganji iz prvega odstavka 15. člena tega sklepa, vključno z njegovim opisom,
- (c) pravila ocenjevanja profila tveganosti banke, vključno z metodologijami za ugotavljanje in merjenje oziroma ocenjevanje tveganj iz prvega in drugega odstavka 16. člena tega sklepa,
- (d) pravila delovanja sistema notranjih kontrol iz 20. člena tega sklepa,
- (e) pravila izvajanja procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala iz prvega odstavka 29. člena tega sklepa.

Te politike morajo zagotavljati izvajanje strategij prevzemanja in upravljanja s tveganji.

1.2. Raven izpolnjevanja obveznosti iz tega sklepa

4. člen

(Raven izpolnjevanja obveznosti iz tega sklepa)

- (1) Banka mora določila tega sklepa izpolnjevati na posamični podlagi.
- (2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, banka ne izpolnjuje določil iz četrtega poglavja tega sklepa na posamični podlagi, če ima v Republiki Sloveniji položaj podrejene ali nadrejene banke in če je vključena v nadzor na konsolidirani podlagi.
- (3) Banka, ki ima položaj nadrejene banke in vse druge osebe v skupini morajo izpolnjevati določila iz tretjega poglavja tega sklepa na konsolidirani podlagi na ravni skupine ali podskupine.
- (4) Banka, ki ima položaj nadrejene banke, mora izpolnjevati določila iz četrtega poglavja tega sklepa na konsolidirani podlagi na ravni skupine v obsegu in na način, kot je določeno v 297. členu ZBan-1.
- (5) Banka, ki je podrejena finančnemu holdingu s sedežem v Republiki Sloveniji in hkrati vključena v nadzor na konsolidirani podlagi, mora izpolnjevati določila iz četrtega poglavja tega sklepa na podlagi konsolidiranega finančnega položaja tega finančnega holdinga v obsegu in na način, kot je določeno v 297. členu ZBan-1.
- (6) Če so istemu nadrejenemu finančnemu holdingu Republike Slovenije ali EU nadrejenemu finančnemu holdingu poleg banke podrejene banke drugih držav članic, se peti odstavek tega člena uporablja v skladu in na način, kot je določeno v 287. in 288. členu ZBan-1.
- (7) Banka, ki je podrejena banki ali finančnemu holdingu v Republiki Sloveniji in je bodisi sama bodisi njen nadrejeni finančni holding, nadrejena ali udeležena v drugi banki,

finančni instituciji ali družbi za upravljanje s sedežem v tretji državi, mora določila iz četrtega poglavja tega sklepa izpolnjevati na konsolidirani podlagi na ravni podskupine.

2. ORGANIZACIJSKE ZAHTEVE IN OBRAVNAVA TVEGANJ

2.1. Splošni standardi upravljanja s tveganji

5. člen (Tveganja)

(1) Tveganja med drugimi vključujejo kreditno tveganje, tržna tveganja, obrestno tveganje, likvidnostno tveganje, operativno tveganje, strateško tveganje, tveganje ugleda, kapitalsko tveganje in tveganje dobičkonosnosti.

- (2) Banka mora izpolnjevati splošne standarde upravljanja pri teh tveganjih:
- (a) kreditno tveganje,
 - (b) tržna tveganja,
 - (c) obrestno tveganje,
 - (d) operativno tveganje,
 - (e) likvidnostno tveganje.

Natančnejša merila za izpolnjevanje splošnih standardov upravljanja s posameznimi tveganji so navedena v prilogah od I do V tega sklepa.

(3) Ne glede na drugi odstavek tega člena mora banka zagotoviti, da je v vsakem trenutku sposobna upravljati tudi z vsemi drugimi pomembnimi tveganji, ki jih prevzema v okviru svojega poslovanja. Ta tveganja vključujejo tveganja, katerim banka je ali bi jim lahko bila izpostavljena, notranja in zunanja tveganja, merljiva in nemerljiva tveganja, tveganja, ki jih je mogoče nadzorovati, in tveganja, ki jih ni mogoče nadzorovati. Za merljiva tveganja mora banka vzpostaviti metodologije merjenja tveganj, za nemerljiva tveganja pa metodologije ocenjevanja tveganj.

2.2. Prevezemanje tveganj

6. člen (Sposobnost prevzemanja tveganj)

(1) Banka mora zagotoviti, da je vsakokratno prevzemanje pomembnih tveganj v mejah njene sposobnosti prevzemanja tveganj.

(2) Banka mora izdelati metodologijo za ocenjevanje sposobnosti prevzemanja tveganj ter pojasniti predpostavke na katerih temelji ta metodologija. Metodologija mora upoštevati vsa pomembna tveganja, ki jih prevzema v okviru svojega poslovanja. Kjer je primerno, lahko banka upošteva tudi morebitno soodvisnost med temi tveganji. Če določena tveganja niso upoštevana pri ocenjevanju sposobnosti prevzemanja tveganj, mora banka pojasniti, katera so ta tveganja, in utemeljiti razloge za njihovo neupoštevanje.

(3) Banka mora zagotoviti redno ocenjevanje lastne sposobnosti prevzemanja tveganj v skladu z metodologijo iz drugega odstavka tega člena. Ocena sposobnosti prevzemanja tveganj mora biti dokumentirana. Spremljanje prevzemanja tveganj in

ocenjevanje sposobnosti prevzemanja tveganj mora biti organizirano neodvisno od organizacijskih enot banke, ki prevzemajo tveganja.

(4) Banka mora preverjati ustreznost metodologije za ocenjevanje lastne sposobnosti prevzemanja tveganj vsaj enkrat na leto ter ob vsaki pomembni spremembi izpostavljenosti prevzetim tveganjem.

3. SISTEM UPRAVLJANJA

7. člen (Elementi sistema upravljanja)

(1) Banka mora vzpostaviti in uresničevati trden in zanesljiv sistem upravljanja z naslednjimi medsebojno povezanimi elementi:

- (a) jasen organizacijski ustroj,
- (b) učinkovit proces upravljanja s tveganji,
- (c) ustrezen sistem notranjih kontrol.

(2) Sistem upravljanja iz prvega odstavka tega člena mora biti celovit ter sorazmeren z značilnostmi, obsegom in zapletenostmi poslov, ki jih opravlja banka. Sistem upravljanja je celovit, če je vzpostavljen pri vseh pomembnih dejavnostih in organizacijskih enotah banke.

(3) Banka mora zagotoviti redno pregledovanje in razvoj lastnega sistema upravljanja.

3.1. Organizacijski ustroj

8. člen (Splošno)

(1) Banka mora vzpostaviti jasen organizacijski ustroj iz točke (a) prvega odstavka 7. člena tega sklepa. Organizacijski ustroj je jasen, če temelji na natančno opredeljenih, preglednih in doslednih notranjih razmerjih glede odgovornosti.

(2) Organizacijski ustroj banke mora omogočati učinkovito komunikacijo in sodelovanje na vseh organizacijskih ravneh, vključno z ustreznim pretokom informacij navzgor in navzdol.

Pretok informacij navzgor je ustrezen, če omogoča posameznim vodstvenim ravnem dostop do informacij, ki so pomembne za sprejemanje poslovnih odločitev ter odločitev glede upravljanja s tveganji.

Pretok informacij navzdol je ustrezen, če omogoča zaposlenim dostop do znanj glede strategij in politik prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji, ki so pomembne za izpolnjevanje njihovih pristojnosti in nalog.

9. člen (Preprečevanje nastanka nasprotja interesov)

(1) Organizacijski ustroj mora temeljiti na ustrezni razmejitvi pristojnosti in nalog med vsemi zaposlenimi, vključno z vsemi vodstvenimi ravni. Razmejitev pristojnosti in nalog je ustrezna, če:

- (a) omejuje in preprečuje nastanek nasprotij interesov,
- (b) zagotavlja transparenten in dokumentiran proces sprejemanja vodstvenih odločitev.

(2) Nasprotja interesov, ki izjemoma nastanejo zaradi pomanjkanja kvalificiranih zaposlenih, morajo biti pravočasno ugotovljena ter predmet rednih in neodvisnih pregledov, ki jih izvaja služba notranje revizije.

10. člen (Kadri)

(1) Banka mora zagotoviti zadostno število kvalificiranih zaposlenih glede na potrebe svojega organizacijskega ustroja, poslovnih dejavnosti ter izpostavljenosti tveganjem. Usposobljenost in izkušnje zaposlenih morajo ustrezati njihovim pristojnostim in odgovornostim ter zahtevnosti nalog, ki jih opravljajo.

(2) Banka mora zagotoviti zamenljivost ključnih zaposlenih. Odsotnost z delovnega mesta ali prekinitve delovnega razmerja s ključnim zaposlenim ne sme dolgoročno negativno vplivati na uveljavljanje strategij in politik prevzemanja in upravljanja s tveganji.

(3) Banka mora zagotoviti, da sistem plačevanja in nagrajevanja organov vodenja in nadzora banke ter preostalih zaposlenih ni v nasprotju s cilji strategije prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji. Struktura in način plačevanja in nagrajevanja morata biti urejena tako, da ne spodbujata organov vodenja ali nadzora banke, višjega vodstva in preostalih zaposlenih k škodljivemu prevzemanju tveganj zaradi na primer maksimiziranja kratkoročnih poslovnih rezultatov.

11. člen (Organizacijska kultura)

Banka mora vzpostaviti trdno organizacijsko kulturo, ki temelji na visokih strokovnih standardih in etičnih vrednotah poslovanja ter pozitivnem odnosu zaposlenih do notranjih kontrol. Notranje kontrole morajo biti neločljiv del vseh poslovnih dejavnosti banke. Zaposleni morajo razumeti namen in pomembnost notranjih kontrol ter svoj prispevek k njihovemu učinkovitemu izvajanju.

3.1.1. Odgovornosti uprave na področju upravljanja s tveganji

12. člen (Splošno)

- (1) Odgovornosti uprave na področju upravljanja s tveganji vključujejo:
- (a) odobritev in pregledovanje strategij in politik prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji,
 - (b) zagotavljanje ažurnosti strategij in politik prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji v odvisnosti od sprememb v notranjem in zunanjem okolju banke,
 - (c) zagotavljanje, da so strategije in politike prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji celovite ter da sorazmerno upoštevajo tveganja, ki jih banka prevzema v okviru svojega poslovanja,

- (d) spremljanje in redno ocenjevanje učinkovitosti sistema upravljanja,
- (e) zagotavljanje jasnega in dokumentiranega procesa sprejemanja pomembnih odločitev ter jasne razmejitve pristojnosti in nalog zaradi vzdrževanja skladnosti z notranjimi odločitvami in postopki,
- (f) spodbujanje takšne organizacijske kulture, ki daje poštenemu in neoporečnemu izvajanju poslovnih dejavnosti najvišjo prioriteto.

(2) Odgovornosti iz prvega odstavka tega člena ne smejo biti prenesene na nižje vodstvene ravni ali na zunanje izvajalce.

13. člen (Odgovornosti višjega vodstva banke)

- Odgovornosti višjega vodstva banke na področju upravljanja s tveganji vključujejo:
- (a) izdelavo in izvajanje strategij in politik prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji,
 - (b) obveščanje organov vodenja ali nadzora banke o pomembnih tveganjih, ki jih banka prevzema v okviru svojega poslovanja,
 - (c) vzpostavitev in vzdrževanje sistema upravljanja,
 - (d) vzpostavitev postopkov in izdelavo navodil ter usmeritev za izvajanje poslovnih dejavnosti banke,
 - (e) vzpostavitev in kontroliranje limitov za omejevanje izpostavljenosti tveganjem.

14. člen (Znanje in izkušnje)

Banka mora zagotoviti, da uprava in višje vodstvo razpolagata z ustreznim znanjem in izkušnjami o tveganjih, ki jih banka prevzema v okviru svojega poslovanja.

3.2. Upravljanje s tveganji

15. člen (Proces upravljanja s tveganji)

(1) Banka mora na temelju strategij in politik prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji vzpostaviti učinkovit proces upravljanja s tveganji iz točke (b) prvega odstavka 7. člena tega sklepa. Proces upravljanja s tveganji vključuje:

- (a) postopke ugotavljanja, merjenja oziroma ocenjevanja, obvladovanja in spremljanja tveganj,
- (b) notranje poročanje o tveganjih.

Kjer je primerno, morajo postopki iz točke (a) tega odstavka vključevati tudi pravila uvajanja novih produktov ali sistemov ter pravila uporabe zunanjih izvajalcev.

(2) Banka mora zagotoviti, da so pomembna tveganja, ki jih prevzema v okviru svojega poslovanja, zgodaj ugotovljena, celovito obravnavana, spremljana v okviru njenih dnevnih dejavnosti ter pravočasno predstavljena ustreznim vodstvenim ravnam. Učinkovito upravljanje s tveganji zmanjša verjetnost nastanka nepričakovanih izgub ter posledično preprečuje nastanek tveganja ugleda iz naslova teh izgub.

3.2.1. Postopki ugotavljanja, merjenja oziroma ocenjevanja, obvladovanja in spremljanja tveganj

16. člen (Splošno)

(1) Postopki ugotavljanja tveganj morajo vključevati celovito in pravočasno prepoznavanje tveganj, ki jih banka prevzema v okviru svojega poslovanja, ter analizo vzrokov za njihov nastanek. Ugotovljena tveganja morajo biti dokumentirana.

(2) Postopki merjenja oziroma ocenjevanja tveganj morajo vključevati izdelavo kvantitativnih in/ali kvalitativnih ocen za merljiva in/ali nemerljiva tveganja, ki jih je banka ugotovila v postopku ugotavljanja tveganj. Ocene tveganj morajo biti dokumentirane.

(3) Banka mora zagotoviti redno izvajanje postopkov ugotavljanja in merjenja oziroma ocenjevanja tveganj. Za namen vključevanja v proces upravljanja s tveganji morajo ti postopki omogočati zaznavo sprememb v obstoječih tveganjih in nastanek novih tveganj.

(4) Postopki obvladovanja tveganj morajo vključevati ukrepe in pravila za izvajanje ukrepov sprejemanja, zmanjševanja, razpršitve, prenosa in izoginitve tveganjem, ki jih je banka ugotovila in izmerila oziroma ocenila.

(5) Postopki spremljanja tveganj morajo vključevati pravila glede odgovornosti, pogostosti in načina spremljanja tveganj, ki jih je banka prevzela v okviru svojega poslovanja. Spremljanje tveganj zagotavlja doseganje zelenega profila tveganosti.

17. člen (Pravila uvajanja novih produktov ali sistemov)

(1) Banka mora za namen upravljanja s tveganji opredeliti, kaj šteje za nov produkt ali sistem. Pomembna tveganja, ki izhajajo iz novega produkta ali sistema, morajo biti pravočasno in celovito obravnavana v procesu upravljanja s tveganji.

(2) Banka mora pred uvedbo novega produkta ali sistema zagotoviti izdelavo analize pripadajočih tveganj. Analiza tveganj mora vključevati opis:

- (a) pomembnih tveganj, ki izhajajo iz uvedbe novega produkta ali sistema,
- (b) vpliva uvedbe novega produkta ali sistema na sposobnost prevzemanja tveganj,
- (c) vpliva uvedbe novega produkta ali sistema na proces upravljanja s tveganji.

18. člen (Pravila uporabe zunanjih izvajalcev)

(1) Če banka uporablja zunanje izvajalce pri izvajanju svojih poslovnih dejavnosti, morajo politike prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji vključevati tudi politiko uporabe zunanjih izvajalcev. Ta politika mora vključevati najmanj naslednje elemente:

- (a) pristop banke k uporabi zunanjih izvajalcev in zagotavljanju ustrezne kakovosti storitev,
- (b) osnovna načela oziroma usmeritve glede upravljanja s tveganji iz naslova uporabe zunanjih izvajalcev,
- (c) pristop k zagotavljanju neprekinjenega poslovanja v zvezi z dejavnostmi, predanimi v izvajanje zunanjim izvajalcem,
- (d) strategijo ukrepanja za primer pričakovane ali nepričakovane prekinitve pogodbenega razmerja z zunanjim izvajalcem.

(2) Banka mora zagotoviti, da uporaba zunanjih izvajalcev ne oslabi:

- (a) izvajanja njenih poslovnih dejavnosti,
- (b) procesa upravljanja s tveganji,
- (c) sistema notranjih kontrol.

Banka mora organizirati uporabo zunanjih izvajalcev na način, ki ji omogoča nepretrgano spremljanje delovanja zunanjih izvajalcev ter upravljanje s tveganji, ki izhajajo iz uporabe zunanjih izvajalcev.

(3) Banka mora imeti dokumentiran načrt uporabe zunanjih izvajalcev. Načrt mora vključevati naslednje elemente:

- (a) način upravljanja s tveganji iz naslova uporabe zunanjih izvajalcev,
- (b) zagotavljanje učinkovitega poročanja o tveganjih iz naslova uporabe zunanjih izvajalcev,
- (c) spremljanje skladnosti delovanja zunanjega izvajalca z veljavno zakonodajo in drugimi predpisi,
- (d) vključevanje službe notranje revizije v pregledovanje ustreznosti uporabe in delovanja zunanjih izvajalcev.

(4) Banka mora zagotoviti, da so pogodbene pravice ter obveznosti banke in zunanjega izvajalca natančno opredeljene in razumljive. Pogodbene pravice banke morajo vključevati možnost predčasne prekinitve pogodbenega razmerja z zunanjim izvajalcem na zahtevo banke. Pogodbene obveznosti zunanjega izvajalca morajo vključevati:

- (a) zaščito podatkov banke,
- (b) skladnost delovanja zunanjega izvajalca z veljavno zakonodajo in drugimi predpisi,
- (c) popoln dostop banke do vseh prostorov in podatkov zunanjega izvajalca in njeno neomejeno pravico do pregleda teh prostorov in revizije teh podatkov.

(5) Zunanji izvajalec mora na temelju pogodbe o ravni kakovosti storitev ("Service Level Agreement") zagotoviti z banko dogovorjeno raven kakovost storitev. Pogodba o ravni kakovosti storitev mora vsebovati kvantitativna in/ali kvalitativna merila, na podlagi katerih lahko zunanji izvajalec in banka ocenita ustreznost kakovosti zadevne storitve. Če raven kakovosti storitev ni v skladu s to pogodbo, mora banka nemudoma sprejeti ustrezne korektivne ukrepe.

3.2.2. Notranje poročanje o tveganjih

19. člen (Notranje poročanje o tveganjih)

(1) Banka mora zagotoviti izdelavo rednih poročil o tveganjih, ki jih prevzema v okviru svojega poslovanja. Ta poročila morajo omogočiti sprejemanje vodstvenih odločitev glede ukrepov za obvladovanje tveganj ter spremljanje rezultatov teh ukrepov. V primeru nepričakanega nastanka pomembne izpostavljenosti tveganjem mora banka zagotoviti tudi izdelavo izrednih poročil o tveganjih.

(2) Poročila o tveganjih iz prvega odstavka tega člena morajo biti:

- (a) transparentna; poročila so transparentna, če vsebujejo jasne, razumljive in natančne informacije o tveganjih,
- (b) popolna; poročila so popolna, če obravnavajo vsa pomembna tveganja ter skupaj omogočajo celovit pregled nad trenutno izpostavljenostjo tveganjem,
- (c) koristna; poročila so koristna, če vsebujejo pomembne informacije o tveganjih,
- (d) primerljiva in združljiva; poročila so primerljiva in združljiva, če je njihova oblika čim bolj poenotena glede na informacije, ki jih vsebujejo,
- (e) pravočasna; poročila so pravočasna, če omogočajo sprejemanje potrebnih ukrepov v realnem času.

(3) Obseg in podrobnost poročil iz drugega odstavka tega člena morata upoštevati potrebe ciljnih uporabnikov, ki vključujejo vse vodstvene ravni v banki.

3.3. Sistem notranjih kontrol

20. člen (Sistem notranjih kontrol)

(1) Sistem notranjih kontrol iz točke (c) prvega odstavka 7. člena tega sklepa vključuje:

- (a) notranje kontrole,
- (b) službo notranje revizije.

(2) Banka mora zagotoviti, da sistem notranjih kontrol vključuje tudi preverjanje pravilnosti administrativnih in računovodskih postopkov.

(3) Kjer je primerno, vključuje sistem notranjih kontrol tudi funkcijo zagotavljanja skladnosti delovanja banke in funkcijo zagotavljanja varnosti informacij.

Funkcija zagotavljanja skladnosti delovanja banke mora ugotavljati in ocenjevati tveganje skladnosti, kateremu je ali bi mu lahko bila banka izpostavljena. Tveganje skladnosti je tveganje nastanka izgube zaradi zakonskih sankcij in ukrepov nadzornih organov, ki jih lahko banka utрпи iz naslova namernega ali nenamernega neskladja z veljavno zakonodajo, standardi in kodeksi ter notranjimi akti.

Funkcija zagotavljanja varnosti informacij deluje na področju varovanja informacij in izvaja postopke varovanja informacijskih sistemov z vidika preprečevanja nepooblaščenega dostopa do ali spremembe informacij v hrambi, obdelavi ali prenosu vključno z ugotavljanjem in zmanjševanjem takih groženj ter dokumentiranjem izvedenih ukrepov.

3.3.1. Notranje kontrole

21. člen (Struktura notranjih kontrol in izvajanje notranjih kontrolnih dejavnosti)

(1) Banka mora vzpostaviti učinkovito strukturo notranjih kontrol, na katerih temelji izvajanje notranjih kontrolnih dejavnosti. Notranje kontrolne dejavnosti se morajo izvajati na ravni vsake finančne storitve ter v okviru dnevnih poslovnih dejavnosti banke, vključno s spremljanjem delovanja informacijskih sistemov ter delovanja zaposlenih banke.

(2) Banka mora zagotoviti delovanje vzpostavljenih notranjih kontrol. Bistvene ugotovitve notranjih kontrolnih dejavnosti ter pripadajoči ukrepi morajo biti ustrezno dokumentirani.

- (3) Notranje kontrole vključujejo najmanj:
- (a) poročanje,
 - (b) delovne postopke,
 - (c) limite za omejevanje izpostavljenosti tveganjem,
 - (d) fizične kontrole.

22. člen (Poročanje)

(1) Banka mora zagotoviti notranje in zunanje poročanje iz točke (a) tretjega odstavka 21. člena tega sklepa, ki poleg poročil o tveganjih vključuje tudi:

- (a) podatke o poslovanju banke,
- (b) podatke o skladnosti delovanja banke z veljavno zakonodajo, standardi in kodeksi ter notranjimi akti,
- (c) podatke o zunanjem poslovnem okolju banke ter zunanjih razvojnih trendih.

(2) Notranje kontrolne dejavnosti na področju poročanja temeljijo na spremljanju poročil iz prvega odstavka tega člena s strani ustreznih vodstvenih ravni in vključujejo ugotavljanje morebitnih pomanjkljivosti in napak v poročilih ter drugih nepravilnosti v delovanju zaposlenih pri izdelavi poročil.

23. člen (Delovni postopki)

(1) Banka mora zagotoviti vzpostavitev formalnih delovnih postopkov iz točke (b) tretjega odstavka 21. člena tega sklepa pri izvajanju vseh poslovnih dejavnosti banke.

(2) Delovni postopki iz prvega odstavka tega člena se morajo izvajati na podlagi pisnih navodil in usmeritev, ki vključujejo:

- (a) delovna navodila,
- (b) pravilnike,
- (c) opise poslovnih procesov.

Banka mora zagotoviti ustrezno stopnjo podrobnosti navodil in usmeritev vključno s pravili glede organizacijske in poslovno-operativne strukture banke, sistema dodeljevanja nalog, hierarhije sprejemanja odločitev, pristojnosti in odgovornosti zaposlenih ter izvajanja postopkov. Stopnja podrobnosti teh navodil in usmeritev mora biti odvisna od značilnosti, obsega in zapletenosti poslovnih dejavnosti banke ter pripadajočih tveganj. V primeru kakršnih koli sprememb poslovnih dejavnosti ali pripadajočih procesov morajo biti navodila in usmeritve ustrezno in čim prej ažurirani. Navodila in usmeritve morajo biti ustrezno dokumentirani. Zaposleni morajo biti seznanjeni z vsebino tistih navodil in usmeritev, ki jih potrebujejo za izpolnjevanje vseh svojih delovnih nalog.

(3) Notranje kontrolne dejavnosti na področju postopkov vključujejo ugotavljanje kršitev in drugih nepravilnosti pri izvajanju delovnih postopkov.

24. člen (Limiti za omejevanje izpostavljenosti tveganjem)

(1) Banka mora vzpostaviti strukturo limitov za omejevanje izpostavljenosti tveganjem iz točke (c) tretjega odstavka 21. člena tega sklepa (v nadaljevanju: limiti). Ti limiti morajo biti vzpostavljeni za merljiva tveganja.

(2) Kjer je primerno, mora banka vzpostaviti sistem odobravanj in potrditev tistih poslovnih transakcij, ki presegajo vzpostavljene limite.

(3) Notranje kontrolne dejavnosti na področju limitov vključujejo preverjanje skladnosti poslovnih transakcij z vzpostavljenimi limiti ter odobravanje in potrditev poslovnih transakcij, ki presegajo te limite.

25. člen (Fizične kontrole)

(1) Kjer je primerno, mora banka vzpostaviti sistem fizičnih kontrol iz točke (d) tretjega odstavka 21. člena tega sklepa za omejevanje dostopa do premičnega in nepremičnega premoženja banke in za njegovo varovanje.

(2) Notranje kontrolne dejavnosti na področju fizičnih kontrol vključujejo fizične kontrole dostopa, izvajanje načela štirih oči ter redno popisovanje premičnega in nepremičnega premoženja banke.

3.3.1.1. Notranje kontrolne dejavnosti na področju informacijskih sistemov in spremljanja delovanja zaposlenih

26. člen (Informacijski sistemi)

(1) Banka mora vzpostaviti strategijo razvoja informacijskih sistemov in politiko varnosti informacijskih sistemov. Politika varnosti informacijskih sistemov mora vključevati najmanj:

- (a) cilje pri zagotavljanju varnosti informacijskih sistemov;
- (b) načela in postopke za zaščito zaupnosti, neoporečnosti in razpoložljivosti informacij; "zaupnost informacij" pomeni, da je informacija dostopna samo pooblaščenim uporabnikom; "neoporečnost informacij" pomeni, da je informacija točna in popolna; "razpoložljivost informacij" pomeni, da imajo pooblašчени uporabniki v potrebnem času zagotovljen dostop do informacij;
- (c) porazdelitev odgovornosti glede varovanja informacijske tehnologije, informacij, shranjenih v informacijskih sistemih banke, ter pripadajoče dokumentacije; "informacijska tehnologija" pomeni strojno in programsko opremo; "strojna oprema" pomeni opredmeteno računalniško in komunikacijsko opremo; "programska oprema" pomeni računalniške programe, postopke in pravila, ki zagotavljajo načrtovano operativnost strojne opreme.

(2) Notranje kontrolne dejavnosti glede informacijskih sistemov vključujejo:

- (a) pri izvajanju strategije razvoja informacijskih sistemov: ugotavljanje skladnosti s poslovnimi procesi, kvalitete projektnega načrtovanja, vključenosti ustreznih kadrov ter seznanjenosti različnih vodstvenih ravni s pripadajočo problematiko;
- (b) pri zagotavljanju varnosti informacijskih sistemov: logične in fizične kontrole pri dostopanju do informacijskih sistemov;
- (c) pri strojni opremi: ugotavljanje njene ustreznosti glede zahtev pripadajočih poslovnih procesov, notranjih in tehničnih standardov ter rednosti njenega vzdrževanja;
- (d) pri programski opremi: ugotavljanje njene ustreznosti in uporabe v poslovnih procesih v smislu izpolnjevanja zahtev uporabnikov ter ločevanja funkcij razvoja, vzdrževanja in uporabe programske opreme.

27. člen (Kadri)

(1) Banka mora zagotoviti kakovost kadrov z vzpostavitvijo ustrezne kadrovske politike.

(2) Notranje kontrolne dejavnosti na področju kadrov vključujejo spremljanje zasedenosti delovnih mest, znanja in strokovnosti zaposlenih ter izvajanja izobraževanja, spremljanje števila zaposlenih za določen čas ter izvajanje nadzora nad njimi.

3.3.2. Služba notranje revizije

28. člen (Splošno)

(1) Služba notranje revizije mora zagotoviti neodvisno, redno ter celovito pregledovanje in ocenjevanje ustreznosti:

- (a) sistema upravljanja iz prvega odstavka 7. člena tega sklepa, vključno s pregledovanjem kvalitete notranjih kontrol in
- (b) procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala iz prvega odstavka 29. člena tega sklepa.

(2) Banka mora zagotoviti, da so tudi dejavnosti, predane v izvajanje zunanjim izvajalcem, predmet rednih pregledov, ki jih izvaja služba notranje revizije.

(3) Služba notranje revizije banke mora najmanj vsaki 2 leti (po potrebi tudi večkrat, npr. če banka zamenja zunanjega izvajalca zasebnega varovanja oziroma če pride do nadgradnje ali zamenjave programske opreme za upravljanje s sefi oziroma zamenjave ali nadgradnje sistema varovanja sefov) opraviti pregled opravljanja vzajemno priznane finančne storitve oddajanja sefov v skladu z oblikovano politiko izvajanja pregledov v banki.

4. PROCES OCENJEVANJA USTREZNEGA NOTRANJEGA KAPITALA

29. člen (Splošno)

(1) Banka mora na temelju strategij prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji vzpostaviti ustrezen proces ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala. Proces ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala je ustrezen, če:

- (a) temelji na ugotavljanju in merjenju oziroma ocenjevanju tveganj, oblikovanju zbirne ocene tveganj ter spremljanju pomembnih tveganj, ki jih banka prevzema v okviru svojega poslovanja;
- (b) omogoča zagotavljanje ustreznega notranjega kapitala v razmerju do profila tveganosti banke;
- (c) je ustrezno vključen v sistem upravljanja.

Celovit in prevzetim tveganjem prilagojen proces ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala zagotavlja ohranjanje prevzetih tveganj v mejah sposobnosti banke za prevzemanje tveganj.

(2) Banka mora vzpostaviti proces ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala iz prvega odstavka tega člena sorazmerno značilnostim, obsegu in zapletenosti poslov, ki jih opravlja.

4.1. Ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje tveganj, oblikovanje zbirne ocene tveganj ter spremljanje tveganj

30. člen (Upoštevanje pomembnih tveganj in drugih predpostavk)

(1) Banka mora na temelju profila tveganosti določiti in kategorizirati pomembna tveganja, ki jih bo upoštevala v procesu ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala.

(2) Kjer je primerno, lahko banka poleg tveganj iz prvega odstavka tega člena uporabi tudi druge predpostavke za ocenjevanje ustreznega notranjega kapitala, vključno z dejavniki, ki določajo ugled banke na trgu, načrti, ki izhajajo iz poslovne strategije banke, in notranjimi cilji v zvezi z zunanjo bonitetno oceno banke.

(3) Banka mora utemeljiti in dokumentirati svoje odločitve glede upoštevanja ali neupoštevanja posameznih tveganj oziroma uporabe drugih predpostavk v procesu ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala.

31. člen **(Metodologije merjenja oziroma ocenjevanja tveganj)**

(1) Banka mora določiti in/ali izdelati ustrezne metodologije merjenja oziroma ocenjevanja tveganj za namen izdelave mer oziroma ocen posameznih tveganj. Metodologije so ustrezne, če vključujejo:

- (a) uporabo pristopov za izračun kapitalskih zahtev v skladu s Sklepom o izračunu kapitalske zahteve za kreditno tveganje po standardiziranem pristopu za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 135/06), Sklepom o izračunu kapitalske zahteve za kreditno tveganje po pristopu IRB za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 135/06), Sklepom o izračunu kapitalske zahteve za tržna tveganja za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 135/06), Sklepom o izračunu kapitalske zahteve za operativno tveganje za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 135/06) in/ali
- (b) dokumentirane notranje metodologije banke in/ali
- (c) druge ustrezne metodologije merjenja oziroma ocenjevanja tveganj.

(2) Če banka ugotovi, da mera oziroma ocena določenega tveganja iz prvega odstavka tega člena ne odraža dejanske izpostavljenosti banke do tega tveganja, lahko to oceno prilagodi navzgor ali navzdol.

- (3) Banka mora utemeljiti in dokumentirati:
- (a) uporabo posameznih metodologij merjenja oziroma ocenjevanja tveganj iz prvega odstavka tega člena,
 - (b) ocene nemerljivih tveganj,
 - (c) kakršne koli prilagoditve ocen tveganj iz drugega odstavka tega člena.

32. člen **(Zbirna ocena tveganj banke)**

(1) Banka mora na temelju mer oziroma ocen posameznih tveganj izdelati zbirno oceno tveganj.

(2) Banka mora določiti ustrezno notranjo metodologijo za izdelavo zbirne ocene tveganj. Metodologija je ustrezna, če omogoča seštevanje primerljivih mer oziroma ocen tveganj ter, kjer je primerno, ustrezne prilagoditve zbirne ocene tveganj navzdol ali navzgor.

4.2. Zagotavljanje ustreznega notranjega kapitala v razmerju do profila tveganosti

33. člen **(Pristop k zagotavljanju ustreznega notranjega kapitala)**

(1) Banka mora opredeliti ustrezne notranje cilje pri zagotavljanju ustreznega notranjega kapitala. Notranji cilji so ustrezni, če opredeljujejo najmanj pristop k zagotavljanju notranjega kapitala:

- (a) v času rednega poslovanja banke,
- (b) ob izrednih razmerah.

Notranji cilji iz točke (a) prvega pododstavka tega člena morajo upoštevati ustrezno varovanje interesov delničarjev, organov vodenja ali nadzora ter drugih zaposlenih v banki. Varovanje teh interesov je ustrezno, če dostopnost do ustreznega notranjega kapitala omogoča zaščito pred dogodki, ki bi lahko ogrozili normalno izvajanje dejavnosti banke. Banka lahko opredeli tudi notranje cilje glede pokrivanja sicer manj pomembnih tveganj, ki pa se pogosto realizirajo.

Notranji cilji iz točke (b) prvega pododstavka tega člena morajo upoštevati ustrezno varovanje interesov vlagateljev banke. Varovanje teh interesov je ustrezno, če dostopnost do ustreznega notranjega kapitala banke omogoča poplačilo upnikov banke.

(2) Banka mora pri opredelitvi notranjih ciljev pri zagotavljanju ustreznega notranjega kapitala upoštevati tudi svojo sposobnost glede dostopa do notranjega kapitala.

34. člen (Vrste notranjega kapitala)

Banka mora določiti vrsto kapitala, s katerim zagotavlja ustrezni notranji kapital.

35. člen (Ocena ustreznega notranjega kapitala)

(1) Banka mora zagotoviti, da je ocenjeni ustrezni notranji kapital vedno usklajen z njeno sposobnostjo prevzemanja tveganj. Ocenjeni ustrezni notranji kapital je lahko različen od zneska kapitala iz 4. člena Sklepa o izračunu kapitala bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 135/06). Če je ocenjeni ustrezni notranji kapital manjši od zneska kapitala iz 4. člena Sklepa o izračunu kapitala bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 135/06), mora banka zagotavljati kapital v višini, ki ga izračuna v skladu z navedenim sklepom.

(2) Banka mora zagotoviti ocenjevanje ustreznosti notranjega kapitala in njegove razporeditve vsaj enkrat na leto ter ob vsaki pomembni spremembi izpostavljenosti tveganjem.

4.3. Vključitev procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala v sistem upravljanja

36. člen (Uporaba sistema upravljanja s tveganji)

Banka mora zagotoviti vključitev procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala v sistem upravljanja na podlagi uporabe rezultatov tega procesa pri sprejemanju poslovnih odločitev, odločitev glede upravljanja s tveganji ter odločitev glede notranje razporeditve ocenjenega ustreznega notranjega kapitala.

5. DOKUMENTACIJA

37. člen (Dokumentacija)

(1) Banka mora zagotoviti sistematično dokumentiranje pomembnih elementov sistema upravljanja in procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala (v nadaljevanju: dokumentacija), predvsem pa:

- (a) strategije in politike prevzemanja tveganj in upravljanja s tveganji,
- (b) navodila in usmeritve za izvajanje postopkov upravljanja s tveganji ter postopkov za izvajanje poslovnih dejavnosti,
- (c) najpomembnejše ukrepe in odločitve organov vodenja ali nadzora banke ter višjega vodstva, ki so pomembni za uskladitev banke s tem sklepom.

(2) Dokumentacija iz prvega odstavka tega člena mora vključevati tudi elaborat o varovanju premoženja banke, iz katerega izhaja ustrezna organiziranost:

- (a) varovanja premoženja,
- (b) prevoza in varovanja denarja ter drugih vrednostnih pošiljk,
- (c) upravljanja z varnostno-nadzornim centrom,
- (d) načrtovanja in izvajanja varnostnih sistemov.

(3) Elaborat iz drugega odstavka tega člena mora vsebovati tudi analizo tveganj banke na področjih iz drugega odstavka tega člena in načrt varovanja banke, ki temelji na tej analizi. Elaboratu morajo biti priloženi:

- (a) kopija pogodbe, sklenjene z zunanjim izvajalcem zasebnega varovanja;
- (b) kopija ustrezne licence zunanjega izvajalca zasebnega varovanja, iz katere izhaja njegova strokovna usposobljenost za:
 - varovanje premoženja,
 - prevoz in varovanje denarja ter drugih vrednostnih pošiljk,
 - upravljanje z varnostno-nadzornim centrom,
 - načrtovanje in izvajanje varnostnih sistemov.

Celoten elaborat o varovanju premoženja banke s prilogami hrani banka.

(4) Stopnja podrobnosti dokumentacije mora biti sorazmerna z značilnostmi, obsegom in zapletenostmi poslov, ki jih banka opravlja in stopnji posameznih tveganj, ki jih prevzema v okviru svojega poslovanja.

(5) Banka mora zagotoviti varnost, popolnost in ažurnost dokumentacije.

[Priloga I: Splošni standardi upravljanja s kreditnim tveganjem](#)

[Priloga II: Splošni standardi upravljanja s tržnimi tveganji](#)

[Priloga III: Splošni standardi upravljanja z obrestnim tveganjem](#)

[Priloga IV: Splošni standardi upravljanja z operativnim tveganjem](#)

[Priloga V: Splošni standardi upravljanja z likvidnostnim tveganjem](#)

Sklep o upravljanju s tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. [135/06](#)) vsebuje naslednje prehodne in končno določbo:

»6. PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

38. člen

(Odlog začetka uporabe standardiziranega pristopa za izračun kapitalske zahteve za kreditno tveganje)

(1) Banka, ki v skladu s 405. členom ZBan-1 odloži začetek uporabe standardiziranega pristopa za izračun kapitalske zahteve za kreditno tveganje do 1. januarja 2008, do tega datuma ne izpolnjuje določb iz četrtega poglavja tega sklepa.

(2) Banka, ki začne uporabljati standardizirani pristop ali pristop na podlagi notranjih bonitetnih sistemov za izračun kapitalske zahteve za kreditno tveganje tekom leta 2007, mora z dnem začetka uporabe omenjenega pristopa začeti uporabljati tudi določbe iz četrtega poglavja tega sklepa.

39. člen

(Uveljavitev sklepa)

Ta sklep začne veljati 1. januarja 2007.«.

Sklep o dopolnitvi Sklepa o upravljanju s tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. [28/07](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»4. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o upravljanju s tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. [104/07](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»7. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.